

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Klic do Marije majnikove.

(Prost prevod.)

Z nebes višav
Marija glej;
Srce skušnjav
Varuj, ogrej.

Razjasni tmè,
Očisti ga,
In reši vse
Zavisti ga.

Ljubavi plam
Ga vnemi tvoj;
Zatri mu zmam
Sovražnih roj.

Ko se zmrači,
Ko smrtni pot
Me porosi,
Ko grem od tod:

Takrat odpri
Ti duši raj —
Da tam slavi
Te vekomaj.

Radoslav Silvester.

V. nedelja po Veliki noči.

Resnično resnično vam pravim:
Ako boste Očeta za kaj pro-
sili v mojem imenu, vam da.
(Ivan 16.)

Velikrat vidimo ob potih proseče re-
veže, ki so popolnoma pohabljenih udov.

Kolikor nam jih je groza in tudi stud
in jih ne gledamo radi na očitnih šetališčih,
toliko bolj nam usmiljenje budè in vsak nas
jim je pripravljen pomagati po svojih močeh.

Ko bi pa še jeli kazati na svoje revno
telo in na svoje bolne ude ter bi milo pro-
sili poleg, ni ga med nami, da bi jim od-
rekel daru, akopram bi sam bil v potrebah.

Taka je moč opravičenih prošnja. Ome-
čiti morajo človeško srce.

Dragi! V prihodnjem tednu, v prošnjem
tednu, so od davna že vstanovljeni cerkveni
obhodi, ko očitno nastopajoč po ulicah svojih
mest, in hodeč po svojih poljih in travnikih
prosimo Boga še prav posebno zato, da bi
nam njegov sv. blagoslov hotel tega poda-
riti, kar nam je potrebno, da ohranimo svoje
telesno življenje in blagostanje. Tako mi, ki
smo pred Bogom reveži vsi.

Se li ne usmili božja dobrota naših
prisrčnih prošnja; posebno še, če bo naša
molitev vdana in ponižna; skesana in stano-
vitna in — če je treba — tudi nadležna.

Zato premislimo danes 1-vič moč mo-
litve in 2-gič okliščine, ki našo mo-
litev zavirajo ali jo pa podpi-
rajo.

1-vič. M o č m o l i t v e.

To-le se pripoveduje o imenitnem vladarju na tej zemlji; tako velemogočnem, da v njegovi državi nikoli ni šlo solnce v zaton — bil je to Karol V., ki je vladal na obeh polutah naše zemlje. Svojemu namestniku v daljnih ameriških pokrajinah je poslal prav veliko praznih listin, ki so nosile njegov podpis. Ob enem ga je pooblastil, da vsakemu zaznamenjuje na teh polah ona darila in nagrade, ki jih bode vreden. Ta nenavadni dobrotni čin je bil temu vzrok, da so se kojkoj pomirili bivalci teh tako odstranjenih zemljá.

Dragi! Prav na enak način kakor imenovani zemeljski mogotec nam je oblastnik nebes in zemlje, za nas umrli Odrešenik, v roke podal nepopisano listino, znamenovano le s svojim imenom in temi-le dostavljene besedami: „Resnično resnično vam pravim: Ako boste Očeta za kaj prosili v mojemu imenu, vam da.“ (Ivan 16, 23.) — Tako se glasi tisto veliko poverilno pismo, ki nam je — noseč njegovo presladko ime — v to zastavo, da prejmemo, česar smo prosili.

Kakošne vsebine naj bodo torej naše prošnje, ki je vse vsliši Oče v nebesih, da so le podprte z imenom njegovega Sinu?

Kolikrat se polasti naših duš katera nam nevarnih izkušnjav. Nekaka obupnost se hoče morda kakor temna senca časih vlesti čez našega duha; in to sosebno še takrat, če nam ne gre vse po volji ali se čutimo goljujane v svojih najsrčnejih nadah. Mogoče je časih, da nas nadleguje zavist; da nas vznemirjajo sovražni nameni; morda tudi neko oholostno čutenje namerava tako otemniti našo samozavest, da se mislimo bolje od drugih, akopram smo morda pred Bogom tako malenkostni, kakor bi se radi ponosite kazali ljudem. — Morda nas časih vznemirja in žalosti to in ono v naših ožih nam krogih. Morda je namreč med našimi ljudmi kedo, ki nam je v vedno skrb; drugim pa v kamen izpodtike. Takrat, dragi, molimo. — Saj so se v vsem teku človeške zgodovine vresničevale in se vresničujejo še danes Psalmistove besede, ki se glase: „Blizu je Gospod vsem, ki ga kličejo; vsem, ki ga kličejo v resnici. Izpolnjuje voljo njim,

ki se ga boje ter vsliši njihovo prošnjo in je reši.“ (Psalm 145, 18. 19.)

In, če žuga našim posestvom nebo v svoji nemilobi, zaupno povzdignimo tje gori svoja srca in svoje roke; saj Salomon ob posvečevanju jeruzalemskega templja ni zastonj-besede govoril, ko je molil: „Če je zaprto nebo in ne gre dež zavoljo grehov ljudstva, pa te prosijo na tem mestu . . .

Če se spočne lakota v deželi in kuga in snetje in rja in kobilica in gosenca . . . pa kedo prosi iz tvojega ljudstva . . . vsliši ga ti iz nebes.“ (II. Kron. 6, 26—30.)

2-gič. O k o l i š č i n e, ki našo m o l i t e v z a v i r a j o a l i p a p o d p i r a j o.

V evangeliju sv. Luke beremo vsem nam tolažilne besede: „Prosrite in se vam da; iščite in najdete; trkajte in se vam odprè. Zakaj slehrni, kateri prosi, prejme; kedor išče, najde in kedor trka, se mu odprè.“ (Luk. 11, 9—10.)

A vendar pa je v božjih sklepkih pisano tako, da se mnogokrat prošeno prejme ne naravnost — nego kakor po nekih stranpotih, ali pa se sploh ne prejme.

Mi sami namreč z a v i r a m o, da niso vslišane naše molitve.

Tudi mati Cebedejevih sinov Jakoba in Ivana je došla do Jezusa, padla pred njim na obraz in ga prosila: „Reci, da sedita ta moja sinova eden na tvoji desnici in eden na tvoji levici v tvojem kraljestvu. Jezus pa je odgovoril: Ne vesta, kaj prosita.“ (Mat. 20, 21—22.) — Istotako je zaenkratno nevspešnost njihovih molitev znamoval naš Odrešenik, ko je govoril Judom: „Iskali me boste, a me ne boste našli.“ (Ivan 7, 34.) — In o nôrih devicah poroča sv. beseda, kako so hodile ženinu nasproti. Petere nespametne so sicer vzele seboj svetila, a olja niso imele. Med tem, ko so ga šle kupovat, je prišel ženin in duri so se zaprle. Trkale so sicer in klicale: „Gospod, Gospod! odpri nam.“ (Mat. 25, 11.) A ženin jih ni hotel poznati in vrata so ostala zatvorjena.

Zdi se, da se tudi nam ob takem in podobnem godi kakor onemu otroku, ki matere prosi ostrega rezila. Tega vender ne prejme; saj se po pravici boji mati, da bi

se nevešče dete s takim nevarnim orodjem ne ranilo za smrt.

So pa zopet okoliščine, ki podpirajo pred Bogom našo molitev.

Ni nam dano gledati v božja pota, kako tam in kaj — a jasno pa imamo znamovano v svetopisemskih besedah: „Prositate; iščite; trkajte“ — kako se nam vesti v svojih prošnjah.

Sv. Avguštin nas poučuje o tem, ko pravi: „Prositate; iščite; trkajte — tako zapoveduje Gospod; toda tega časa nam ne znamenjuje: kako dolgo. Zato prositate; in če se vam ne da, česar prositate — iščite. Ko bi ne dobili, česar iščete — trkajte! Kako dolgo? V vseh razmerah našega življenja in vse dni našega življenja: ker vsak čas moliti in ne jenjati moliti — to nam je dolžnost.“

Dragi! Uprav mati velikega sv. Avguština nam je glede trpežnosti molitve najsi-jajnejši izgled. Ni jenjlala, dokler ga Monika ni gledala izpreobrnjenega pred saboj. Zato se nam ta sv. mati stavi kakor neupognjena molilka pred naše dušno oko in zato se imenuje izpreobrnjenec Avguštin „sin materinih solza.“

* * *

Dragi! Če nas sv. obredi prihodnjega križevega tedna že sami ob sebi bodre na molitev — bodimo te dni poslušni otroci sv. cerkve in molimo.

Telesnih minljivih dari proseč ne pozabimo onih, ki so dušni in večni.

Zunaj v božji naravi pred vsim svetom moleč spoznajmo v obraz vsem, ki nas vidijo, to svoje prepričanje, da se čutimo odvisne otroke onega Vsemogočnega, ki blagoslavlja svojo desnico; a tudi odréka svoj blagoslov.

Prepričani bodimo, da ne odtegne svojih blagodarov tem, ki stopajo pred njim neoporečeni.

Močni Bog; v tebe upamo. Blagor pa sleherniku, ki upa v tebe. Amen.

Šest nadlog ali zla sedanje dobe.

V. O lakomnosti in skoposti.

Poželenje oči se zove lakomnost ali skopost. Tudi ta je mladika izvirnega greha, ki često vzraste v košato drevo. Lakomnost je pravzaprav neredni pohlep po denarju, oziroma po blagu. Skopost pa je stiskavost človeka, ki niti drugim ne daje; niti sebi ne privošči. Iz sebičnosti izvirate lakomnost in skopost. In ker je sebičnosti sedanjo dobo tako silno, zato je opazati tudi veliko lakomnosti in skoposti.

I. Poglejmo lakomnika v življenju. Bodisi tega ali onega stanu, pri vsaki priliki kaže svoje hlepenje po blagu in denarju, ter se ne briga za meje, katere mu stavijo božje zapovedi. Lakomnik kmečkega stanu pušča svoji živini pasti se na tujem travniku; odorje kos sosedove njive; poseka drevo ob meji na sosedovem svetu. Obrtnik vdan lakomnosti goljufa pri blagu, ki ga zamenjuje ali pa ostale, še dobre kosce sebi pridržuje. Kupecestiskalec prodaja staro, preležano blago za dobro, in goljufava na meri in tehtnici. Koliko je pač potov krivice, tatvine, sleparije, goljufije, poverjenja: Denarju se vse klanja — veli Pridigar. (10, 19.) to je: denar pri brezvestnih ljudeh vse premore, z njim si lahko vse nakloni in pridobi. Zato vse hlepi in hlepeni po denarju in vrednostnih stvareh in je tudi to delovanju mnogih edin smoter. Rop in tatvina se kaznuje; a goljufiji ni lahko priti do živega. Na razne načine se izvršuje goljufija na prodaji in kupovanju. Kaže se pri pogodbah in posojilih: biva v gostilnah in na trgu; na branjevinah in v velikih prodajalnah: dovršuje košate zgradbe, ki pa ne trpijo dalje, nego dobo življenja; izpodmika in kazi oporoke; zavlačuje pravde, kaleč vodo, kjer je čista. Žalostno je, da postavna odločba jemlje poštenje onemu, ki je vkradel 5 vinarjev — goljufu na debelo, ki si je v kupčijah pridobil tisočakov, pa pridevlje ime človeka brez graje. Denar je sila tudi v kraljestvu teme. O krivičnem mamonu govori sv. Luka v 16. poglavju, Tisoč glav, na tisoče rok, na tisoč peres — vse to prav pride in dobro služi. A pomni apostolove besede:

»Nič namreč nismo prinesli na ta svet: gotovo je, da tudi ničesa ne moremo odnesti.«

2. Druga stran hlepenja po denarju je pa skopost: ki se tudi kaže na razne načine. Skop gospodar ne privošči svoji družini primerne hrane: otrokom ne potrebnega živeža. Tak človek samemu ne preskrbljuje niti potrebne obleke niti primerne hrane: zato so že našli skopega človeka, ki je mrtev ležal poleg svojih denarjev: lakote je bil preminul. Kako bi pač tak človek ubogemu kaj podaril, ki se sebi in svojim ne privošči potrebnega?

Lep nauk je dal sv. Frančišek Saleški vsem ljudem: »Dovolj bogat je tisti, kateri ni ničesar dolžan.«

Kaj izvira iz skoposti? Nepokoj srca, in pretirana skrb za časne reči: zvižaja in goljufija, krivičnost in krive prisege: neusmiljenost in trdosrčnost.

Poglejmo kako cerkveni učeniki pojasnujejo to v svojih izrekih in podobah. Sv. Jeronim pravi: »Ko se vse druge strasti postarajo s človekom in slabe, zdi se, da se lakomnost s starostjo pomladi in ojačuje. Sv. Leon trdi: »V sreči, v katerem se je vgnjezdila skopost, ni sledu pravnega čuta.« Sv. Aster izjavlja: »Lakomnika sovražijo sorodniki, nadležen je poslom, ne pomaga prijateljem, nepristopen je potrebnim tujcem, škodljiv sosedom, trinog svoje žene, slab vzgojevalec svojih otrok in vedno muči sam sebe.« Sv. Bazilij pa takole lakomnost opisuje: »Pohlep po denarju polni gozd z lopovi, hiše s tatovi, družine z nemirom, sejmove z goljufijo, sodne dvorane s krivimi prisegami, hišo nedolžnosti s pomanjkanjem in bedo, oči sirot s solzami, sree vdove z vzdihljeji, ječe s hudodelniki in pekel z zavrženimi.« Seneka pravi: »Človek mora biti gospodar denarju, ne pa njega hlapec. Kedor zna z denarjem ravnati, temu denar dobro služi; kedor se pa tega ni naučil, temu je tiran.«

Kakošna navodila nam daje sv. pismo glede porabe premoženja? Kralj David pravi (Ps. 61, 11.): »Ne zanašajte se na krivico, in ropa ne želite; ako se pa bogastvo množi, ne navezujte nanje srca.« Saj kmalu mine vse pozemeljsko. Sv. Pavel piše Timoteju (1. 6,

6—11.): »Velik dobiček pa je pobožnost z zadovoljnostjo. Nič namreč nismo prinesli na ta svet: gotovo je, da tudi ničesa ne moremo odnesti. Ako pa imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni. Zakaj kateri hočejo obogatiti, padejo v izkušnjavo in v zadrego hudičevu in v veliko nepridnih (neumnih) in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in pokončanje. Korenina vsega hudega namreč je lakomnost: nekateri, ki so po njej hrepeneli, so zašli od vere in se zapletli v velike nadloge. Ti pa, o človek božji! beži od tega, drži se pravice, pobožnosti, vere, ljubezni, potrpežljivosti, krotkosti.«

Jezus Krist je dobrim delom usmiljenja večno zveličanje obljubil. Občudujmo božjo modrost, kateri je bila znana človeška lakomnost in skopost. Naš Izveličar je ljudem časih zato obljubil toliko plačila, da bi je vzpodbudil na usmiljenost. Velikost plačila naj bi omečilo trdost srca. Skopec pravi: »Nič nimam, in ne dam ničesar, ker sem reven.« »Da res je: ti si — pravi sv. Bazilij — v resnici ubog, in ti nedostaje dobrot: nedostaje ti ljubezni, dobrotljivosti, vere v Boga, večnega upanja, ti praviš: Ali komu delam krivico, če svoje držim in stiskam? Povej mi kaj je tvoje? Od kod si to prejel in pridobil tisto svoje? Ako rečeš: po naključbi, potem si brezbožen, ker ne spoznaš Stvarnika, in dobrotnika ne zahvališ: ako pa priznaš, da si imetje od Boga prejel, povej nam, čemu si je prejel? Bog pač ni nepravičen, ker nam deli časna dobra neenako. Zakaj si ti imovit, mi je pa ubog? Gotovo zato, da bi ti prejel plačilo za dobrodelnost in zvesto hiševanje, mi pa bil venčan za skromno potrpežljivost.« Slavni pridigar Jarisch piše o bogastvu sledeče važne besede: »K bogastvu, ki naj bo človeku v srečo, je treba srca polnega ljubezni božje in ljubezni do bližnjika, polnega samozatajevanja in nebeškega čuvstva. Kjer ni tega ali takega srca, tam je bogastvo posestniku v nesrečo, kedor nima takega srca, temu je to bogastvo v pogubo.

Župnik Alojzij Kummer.

Romarjeva pisma.

XVII.

Jeruzalem, 18. aprilja 1904.

Popoludne sem pohitel proti griču Sijon, ležečem ob jugozapadni strani Jeruzalema. Tu vidiš osivelo trdnjavo s štirimi mogočnimi stolpi. Vsak stolp ima svoje ime. Enemu pravijo Hippicus, drugemu Phasael, tretjemu Mariamne. Najvažnejši je četrti z imenom Davidov stolp. Ne mislimo, da bi bil stal, kakršnen je sedaj, že ob Davidovem času, a njegovi spodnji deli so gotovo iz tiste dobe. Kralj Herod je ves kastel še močneje vtrdil, ker je v njem stanoval. Tukaj so vpraševali trije modri po novorojenem judovskem kralju. Med to zidovje so pripeljali Judje Jezusa, ko ga je Pilat veliki petek zjutraj poslal do Heroda. Čudno je, da Rimljani ob času Titovega obleganja niso razdrli te velike zgradbe. Menda so jo pustili nalašč, da bi spoznal svet, kako trdno zavarovano mesto so premagali. Sedanji turški gospodar zanemarja častitljive ostanke, kar je pri Turkih samoumevno. Toda če se ne bo skrbelo za ohranitev teh zgodovinskih pomenikov, prištevali se bodo prej ali slej razvalinam.

Ob nadaljevanju svoje poti prihajamo do prostornega ozemlja, na katerem so zgrajena poslopja armenskega patrijarhata. Najbolj znamenita je cerkev sv. Jakoba Velikega. Na tem kraju je bil obglavljen sv. Jakob, brat sv. Ivana evangelista. V cerkvi se je ravnokar obhajala služba božja. Pred oltarjem je bilo več armenskih duhovnikov, častitih mož z dolgimi bradami. Hodili so semintje ter prepevali sedaj eden, sedaj drugi. Ta armenska katedrala je precej velika ter bogato okrašena. Mnogo lepih podob visi na stebrih in stenah. Armenci so premožni ljudje ter baje radi kaj žrtvujejo za čast božjo. Verjetno je, da se je zgradila cerkev tudi s prispevki Špancev, ki posebno častijo sv. Jakoba. Saj je ta apostol španski narodni svetnik, ker je oznanjeval krščansko vero ob bregovih reke Ebro. Ko se je vrnil sv. Jakob v Jeruzalem, dal ga je obglaviti kralj Herod Agripa. Apostolovo truplo je počivalo nekaj časa v Jeruzalemu. Pozneje se je prepeljalo na severno

Špansko, kjer se še dandanes časti v mestu Sanjago di Compostela.

Na sijonski višini dobiš še nekaj drugih svetišč, ki Ti jih ne bom opisoval. Kaže se kraj, na katerem sta stali hiši judovskih velikih duhovnov Ana in Kajfa. Vzdržuje se tudi staro poročilo, da je na Sijonu umrla mati božja. V njen spominj zidajo sedaj tukaj lepo cerkev.

Najbolj znamenito pa je poslopje, zgrajeno ondi, kjer je obhajal Gospod s svojimi učenci zadnjo večerjo. Iti moramo skozi sijonska vrata in kmalu prihajamo na neko dvorišče, s katerega peljejo stopnice v prvo nadstropje. Že poprej sem se veselil, da bom videl oni sveti prostor, toda skrbelo me je, bom li smel stopiti vanj ali ne. Ker je mohamedovska last, stavile se mi bodo morebiti zapreke. Toda kako me je iznenadilo prijazno vedenje moslimov, ki so se kar ponujali, kedo me popelje po stopnicah navzgor! Ni tteba omenjati, odkod ta ljubeznivost. Največji med njimi se je delal tudi najbolj mogočnega. Namignil je drugim, naj me puste v miru in vsi so se vmaknili v stran. Potem je stopil do mene ter zahteval en frank plače, da mi pokaže *coena culum*. Dragevolje sem mu ga dal; tudi pet ali deset, ako bi bilo treba. Naj bi bil mohamedovec to vedel!

Šel je pred menoj v gorenji oddelek hiše, ona sodrga pa se je vsula za nama. Vsak je hotel kaj povedati. Rad bi bil čital iz knjige, ki sem jo imel pri sebi, toda mohamedovci so mi zapirali knjigo. Ne vem zakaj. Dvorano ločita dva stebra v dva dela. Zidava kaže gotski slog, iz česar se lahko sklepa, da ni več tista, kakor je bila o Kristovem času. Sicer pa je vsa notranjščina bolj podobna veži nego dvorani. Same gole stene in ni česa drugega: Otožnost navdaja človeka, ko vidi zapuščen tolikanj častitljiv kraj. Kedaj že bi ga bili kristijani kupili, ako bi ga Turek prodal za pošteno ceno!

Iz dvorane zadnje večerje pelje nekaj stopnic v drugi višji oddelek hiše. Tudi ta prostor so mi hoteli pokazati, če jim posebej plačam nekaj vstopnine. Rekli so, da je ondi grob kralja Davida. Kaj se vidi tam? S plahotami pogrnjen podolgst zaboj, ob vrhuji

strani pokrit s poševno streho. To naj bi bil Davidov grob? Zgodovinarji pravijo, da so nekje na sijonskem hribu pokopani David, njegov sin Salomon in še nekaj drugih judovskih kraljev, toda ne more se za gotovo dokazati in se tudi menda nikoli ne bo, kje bi bilo njihovo grobišče.

Ko sem odhajal, želeli so muzejmani še po vrhu kaj »bakšiša,«¹ toda višji med njimi jim je zopet dal znamenje, naj me pustijo v miru. Reči moram, da mi ni bilo posebno prijetno v njihovi družbi.

Župnik Josip Lavtižar.

Naši dijaki v Rimu.

(Konec.)

Blizu groba apostolskega prvaka smo se spominjali v molitvi svojih sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so se nam priporočali pred odhodom, spominjali smo se tudi drugih svojih rojakov v mili domovini.

V cerkvi sv. Ignacija, kjer počivajo telesni ostanki dveh vzornikov šolske mladine, sv. Mojzija in sv. Ivana Berchmansa, sva oba gimnazijska kateheta pri sv. maši posebej mislila na te, draga mladina.

Lepi so bili dnevi, ki smo jih preživeli v Rimu, a najlepši med njimi je bil zadnji, velikonočni ponedeljek. Za zmerom nam ostane neizbrisno začrtan v spominju. Pri sv. očetu smo bili v avdijenci.

Ob 11. uri smo se zbrali na trgu sv. Petra pred vhodom v Vatikan ob bronastih vratih. Nato smo stopali po mogočnih stopnjicah »Scala Regia«² proti klementinski sobani, kjer smo se razpostavili ob 3 straneh v dve vrsti. Na prednji strani je papežev prestol. Ob 12 se odgrne pri vratih zastor — in noter stopi sv. oče z malim spremstvom. Navdušeni pozdravi zagrne po dvorani. »Eljen -kliei se družijo z našim živio.« Vsi pokleknejo. Sv. oče stopi na sredo, nas prijazno pogleda, in namigne z desnico in zakliče s krepkim sonornim glasom: Surgite! (Vstanite!) Potem stopa, začeniši na svoji desnici, ob vseh vrstah po dvorani na okoli in podaja vsakemu roko, da poljubi prstan, in izpregovori pri tem ali onem kako prijazno besedo. Ob strani sta ga

spremljala prelat Zichy in prireditelj našega potovanja, profesor dr. Emanuel Pokorny iz Budapešte. Pri naši vrsti je rekel eden izmed katehetov: Sloveni sumus! (Slovenci smo!) — Sv. oče se je dobrohotno nasmehnil in s poudarkom ponovil: »Slovenci!« — Ko je bilo vse to pri kraju, slišali smo iz ust Kristovega namestnika še nastopni pozdrav v italijanskem jeziku: »Ljubljeni sinovi! Zahvaljujem se vam, da ste semkaj prišli in se niste vstrašili težav, ki so združene z dolgim potovanjem. S svojim prihodom ste pokazali sinovsko ljubezen in zvestobo do stolice sv. Petra in do svete cerkve. To me veseli in je v tolažbo mojemu sreč. Iskreno prosim Boga, da vas ohrani in potrdi v tem duhu ter vas varuje nevarnosti, ki dandanes prete mladini. Blagoslavljam vas, vaše učitelje, vaše študije, vaše delo in vaše napore. Ko pridete domov, povejte, da blagoslavljam tudi vaše stariše, sorodnike, znance in vse, ki so vam dragi.« Potem nas je blagoslovil in je šel, medtem ko smo ga vnovič živahno pozdravili.

Avdijenca je trajala 1 1/2 ure. Pij X. je bolj majhne postave, gosti sivi lasje mu povišujejo častitljivost. Prijaznega obraza je, ki razodeva na prvi pogled nekako očetovsko dobrohotnost in milobo. Na hoji kaže še veliko gibčnost in zdrava barva v obličju nam vzbuja upanje, da bo še dolgo vodil krmilo Petrove ladije.

Veseli smo se napotili v Rim, veseli in zadovoljni smo odšli v ponedeljek zvečer proti domu. Iz mnogih ust sem slišal željo, da to potovanje slovenskih dijakov v Rim ne bodi prvo in zadnje.

Ako po nekaterih krajih brezvestni ljudje hujskajo zoper Rim, hočemo se ga mi le še tesneje oklepiti in govoriti s sv. Ambrozijem: »Ubi Petrus, ibi ecclesia.« (Kjer je Peter, tam je cerkev). Dandanes se Peter imenuje Pij X.

Kakor pravi Slovenci se ne maramo izneveriti izročilom svojih očetov. Po geslu Slomškovem bomo zmerom spoštovali in nad vse skrbno hranili dva bisera: »sveto vero in besedo materino.« Za svetel zgled nam bodi veliki irski domoljub in državnik Daniel O'Connell, ki je združeval ognjevitno ljubezen do domovine z otroško vdanostjo do svete stolice. Na potovanju v Rim je umrl v

Genovi leta 1847. Poslednja želja mu je bila, da naj počiva njegovo sree v Rimu, truplo pa v irski domovini.

F. P.

Književnost.

Staroslovensko Povečeriye. Lepe piruhe so nam poslali naši dragi severni bratje z Morave. To je drobna, 16 strani obsežna knjižica z naslovom »Staroslovanské Povečeriye«. Zelo je prikupna že po zunanje, saj jej je vsaka stran ovenčana z bujnimi slovanskimi okraski in na čelu jej stoji zala podoba, ki predočuje papeža Nikolaja stoječega sredi med sv. Cirilom in Metodom in dotikajočega se z desnico staroslovenske mašne knjige. A kaj obsega ta knjižica? Vsebina jej je oni del časoslova (brevirja), ki ga molijo duhovniki po večernicah — od tod ime »Povečeriye«, latinsko: Completorium. To je lepo sestavljena večerna molitev duhovnikova. Začenja se z vzklikom:

Poveli, Gospodi, blagosloviti.

Nošt pokojnu i konæe sãvršen da podast nam Gospod Bog vsemogi. Amen.

Bratije: Trezvite se i bdite: zanje su-postat (zopernik) vaš dijavol jak lov rikajej obhodit, iskij kogo poglotiti: jemuže protivite se tvrdi věroju. Ti že, Gospodi, pomiluj nas, Bogu hvali.

Pomošt naša v ime Gospoda.

Stvoršago nebo i zemlju.

Nato se moli očenaš, očitna izpoved, štirje psalmi s pripevom, himen in druge molitve. Vsa ta divna večerna molitev je v tej priročni, z dvojnimi črnimi in rdečimi tiskom umetno natisnjena knjižica z latinskimi črkami prepisana iz glagolskega, težko čitnega časoslova, izdanega v Rimu leta 1791.

Zakaj je izšlo »Povečeriye«? Izdatelj Fr. Starý nam je povedal to v pridejanem pojasnilu: »Cirilometodijsko duhovščino prosimo, da bi »Povečeriye« vljudno sprejela, vteknila ga v svoj brevir in katerikrat molila slovensko »Povečeriye« na čast sv. verovestnikov v ta namen, da bi nam izprosila povrnitev slovenskega bogoslužja. Vtopljuje se z večkratno molitvijo »Povečeriya« v duha staroslovensčine se du-

hovščina začudi njeni lepoti, prijetnosti in globokosti in vzbudi se jej hrepenjenje, da se nam vrnejo stare naboženske pravice.

Konec knjižice je natisnjena glagolska azbuka.

»Povečeriye« stoji le 40 vin, in je na prodaji v vpravništvu »Novoga Života« v Prostějovu na Moravskem v prid obnovi ondotne župne cerkve.

X.

Iz sveta.

Spomenik frančiškani v Severni Ameriki.

O. Ivanu de Padilla so postavili spomenik blizu Kvivire v Severni Ameriki. On je bil iz prvih mučnikov ameriškega misijona. Rodom Andaluzan je bil izprva vojak, a pozneje se je pomenišil in se posvetil misijonskemu trudopolnemu delovanju v divjih Indijeh, ki so ga umorili. Dva izpreobrnjena Indijca sta pokopala njegovo truplo, ki ga je bilo prebodlo mnogo pušče.

S. K.

O dobrotljivosti Amerikancev. Leta 1904. so bogati ljudomili stanovniki v Severnih državah darovali do 95 milijonov dolarjev za občne koristne naprave: n. pr. za cerkve, bolnišnice, vzgojevalne in učne zavode, knjižnice, muzeje i. dr. Na cerkve pride 4.800.000 dolarjev; na bolnišnice 2.543.000; na razne druge dobrodelne naprave 16.005.000; na vzgojevalne in učne namene 18.648.000; na knjižnice 1.483.000; na muzeje in galerije slik 8.890.000 dolarjev. Med drugimi je Mr. Carnegie daroval 20.997.500 dolarjev; Mis Cracy iz Newyorka 5 milijonov, dva brata Field ravno toliko milijonov dolarjev.

Župnik Alojzij Kummer.

Število katoličanov v Švici. Leta 1900. so našteali v Švici 1.379.664 katoličanov, 1.916.157 protestantov, 12.264 židov in 7358 raznovercev. V odstotkih je 41% katoličanov in 57% protestantov. V poslednji dobi se je pomnožilo število katoličanov blizu za 1%. Prirastek ide na rovaš doselbe iz sosednjih katoliških pokrajin.

B. P.

Iz domovine.

Iz Trnovske župnije na Notranjskem. Velika žalost je vladala pri nas v pondeljek po beli nedelji, 1. dan majnika. Ko se je mnogo ljudij zbralo počastit majnikovo Kraljico, in so se duhovni pripravili, obhajati šmarnice, so ostrmeli, Tabernakelj razbit, monštranca prazna in oropana, dva ciborija s 350 sv. hostijami odnesena, posvečene svete hostije deloma po tleh raztresene, deloma odnesene, oltarni križi prelomljeni: z eno besedo, vse oskrunjeno in pokončano, da je groza. Ljudje ko so videli, kaj se je zgodilo, so na glas jokali in stokali. Roparji so prišli skozi odmaknjeno mrežo v cerkev ter so doprinesli svoje strahovito, bogoskrunsko delo. Kam so bežali, in kedo so bili, ne more se dozdej dognati, dasiravno so se orožniki zato trudili, da bi zasledili brezbožnike. V nedeljo 7. t. m. je bila velika in lepa spravna pobožnost, molitve pred prsv. zakramentom, procesija z najsvetejšim po Trnovem, krasen, ginljiv govor Zagorskega gospoda. Ljudstva se je vse trlo, pri procesiji so obhodili prvi že vse Trnovo in zadnji so komaj izišli iz cerkve. Take procesije trnovska župa ni še videla. Pri žalostnem dogodku je vendar veselo in tolažilno, da je naše ljudstvo še tako verno in pobožno, da tem načinom hoče po moči groznemu dejanju. Zdaj ni na Notranjskem menda nobene cerkve več, ki ni bila oropana v novejšem času. — Menda pomisleka vredno.

B.

Ljubljanska škofijska kronika.

Spremembe pri kanonični vizitaciji in birmovanju l. 1905.

V kočevski dekaniji odpade za letos birmovanje v župnijah, v katerih bi moralo biti od 1. do 9. junija in pa v kočevskem mestu 8. in 9. julija.

V kameniški dekaniji preneha birmovanje 19. maja; ta dan bo zjutraj birmovanje v Zgornjem Tuhinju, popoldne pa v Nevljah; ostale župnije pridejo tako-le na vrsto:

Mengeš v četrtek 1. junija.

Trzin v petek 2. junija.

Goričica v soboto 3. junija.

Homec v nedeljo 4. junija.

Radomlje v ponedeljek 5. junija.

Rova v torek 6. junija.

Vranja peč v sredo 7. junija.

Dob v četrtek 8. junija.

V ljubljanski dekaniji: Sv. Jakob ob Savi v petek 9. junija.

V moravški dekaniji: Ihan v četrtek 15. junija.

V Starem trgu pri Kočevju bo posvečevanje velikega-altarja in birmovanje v nedeljo 9. julija.

Knezoškofijskim konzistorijalnim svetnikom je bil imenovan preč. o. Hugolin Sattner, gvardijan frančiškanskega samostana in vpravitelj župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Podeljene so bile župnije: Smlednik v. č. g. Mihaelu Barbotu, župniku v Horjulu; Dolenjava v. č. g. Frančišku Verhovšku, župniku v Svibnem; Šmartin za Kranjem v. č. g. Frančišku Dolinarju, dekanu v Ribnici, ki se je pa župniji odpovedal; Šent-Lenart č. g. Ivanu Kramarju, beneficijatu na Vačah, ki se je tudi odpovedal; Svibno č. g. Petru Koprivcu, kapelanu v Radovljici; Sava č. g. Josipu Koblarju, ekspozitu na gori ob Sodražici; Raka v. č. g. Josipu Borštnarju, župniku v Šempetru pri Novem mestu; Lašiče č. g. Jakobu Ramovšu, začasno vpokojenemu kapelanu na Primskovem.

(Konec pride.)

„Ljublj. Šk. List.“ št. III. 1905.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej. V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v Lovro Blaznik-ovi trgovini na Starem trgu in v Ivane Pichlerjeve tabakarni na Kongresnem trgu.